

Največji slovenski dnevnik
v Združenih državah
Velja za vas leto \$6.00
Za pol leta \$3.00
Za New York celo leto . . . \$7.00
Za inozemstvo celo leto . . . \$7.00

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

The largest Slovenian Daily in
the United States.
Issued every day except Sundays
and legal Holidays.
75,000 Readers.

TELEFON: CORTLANDT 2876
NO. 300. — ŠTEV. 300.

Entered as Second Class Matter September 21, 1903, at the Post Office at New York, N. Y., under Act of Congress of March 3, 1879.
NEW YORK, WEDNESDAY, DECEMBER 23, 1925. — SREDA, 23. DECEMBRA 1925.

TELEFON: CORTLANDT 2376
VOLUME XXXIII — LETNIK XXXIII

ZAHTEVE FRANCOSKEGA FINANČNEGA MINISTRA

Novi francoski finančni minister, senator Doumer, zahteva provizorične januarske kredite. — Opozicija proti njegovemu finančnemu programu bo najbrž povzročila krizo. — Francoska poslanska zbornica je odbrila politiko, katero zasleduje vlada v Siriji.

PARIZ, Francija, 22. decembra. — Finančni minister Doumer je vložil včeraj v poslanski zbornici predlogo, ki zahteva provizorične kredite, da se lahko vodi vladne posle tekomp meseca januarja.

Prva skrb Doumerja je uravnanje proračuna. V ta namen hoče porabiti posebni davek na tobak, ki je bil dovoljen dne 4. decembra, uvesti prometni davek na izvozno blago ter zvišati pristojbino istega davnika tudi za promet v deželi.

Te odredbe so vsebovane v predlogi, katero bo predložil Doumer kabinetu.

Ce bo kabinet te predloge sprejel, bo vladni obstojo odvisen od glasovanja poslanske zbornice.

V kabinetu vladajo baje razlike v mnenju glede načrtov Doumerja.

Medtem pa je predložil poslanec Blum v imenu socialistov predlog, v katerem se poziva vlado, naj sprejme ponudbo industrijalcev iz severne Francije, ki hočejo zastaviti svoje tvornice kot varnost za inozemsko posojilo.

Položaj je skraj negotov.

PARIZ, Francija, 22. decembra. — S tristo glasovi proti 29 je poslanska zbornica odobrila vladno politiko v Siriji in sicer po debati, ki je trajala pozno v noč.

Governosti so ostro kritizirali prejšnjega vrhovnega komisarja, generala Sarraila, a slednjega je branil ministrski predsednik Briand.

Proslavljal je delo "civilizacije", katero vrši Francija v Siriji ter izjavil, da bo po pomirjenju v deželo uvedel demokratične naprave. Niti misliti ni, da bi se Francija odpovedala mandatu.

Socijalisti in skrajni konservativci so se vzdržali glasovanja, le komunisti so glasovali proti vladi.

Medtem pa se nadaljuje z boji pri Hasbeji. Druzi so absolutni gospodarji v Libanon okraju od kar so se Francozi umaknili v smeri proti Damasku.

Tekom velikega naliva v petek so napadli Druzi fort Keseler pri Hasbeji, a so bili pognani nazaj.

LONDON, Anglija, 22. decembra. — Ministrski predsednik Stanley Baldwin je objavil včeraj v poslanski zbornici, da je naprosil turškega poslanka, naj se posvetuje danes žnjim glede mosulskoga vprašanja. Turški uradniki so namreč molčali izza časa, ko je svet Lige narodov izročil kraljestvu Iraku sporno mosulsko ozemlje.

Odločitev Baldwina, da prične danes z debato glede mosulskoga vprašanja, je razčakila delavske člane poslanske zbornice. Pod vodstvom John Clynessa so delavski člani zapustili zbornico, v protest proti temu ravnjanju vlade.

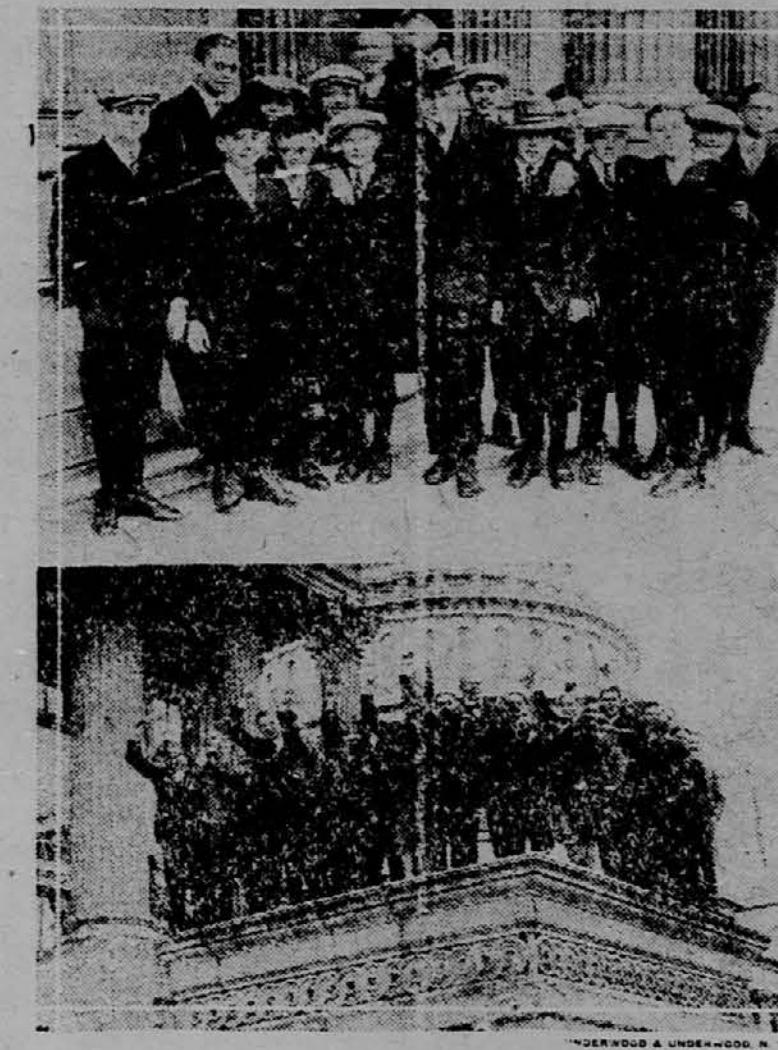
Tekom debate je izjavil Baldwin, da niso angleške obveznosti v Iraku definitivne za dobo 25 let, temveč za krajšo dobo, — tekom katere bo kraljestvo Irak toliko šabilizirano, da se bo lahko izhajalo brez zaveznikov, ki skušajo preprečiti izbruh vojne. Rekel je, da želi Anglija, da bi stopila država Irak, ki je angleški mandat, v prijateljske odnosaje s Turčijo.

Prejšnji podtajnik za zunanje zadeve, Cecil Harmworth, je izjavil, da je naravnost blazno preveriti mandat za dobo 25 let vsprico aktivnega antagonizma, ki obstaja med Anglijo in neko drugo "veliko vojaško silo".

Z 239 glasovi proti širim so odobrili nato sprejem odločitve sveta Lige narodov glede mosulskoga vprašanja. Navzoč ni bil niti en član delavske stranke, ko je prišlo do glasovanja.

Odstop kralja Alja iz Hedžasa, varovanca Anglije, je zelo škodil ugledu Anglije na Bližnjem izku. Njegov nasprotnik, sultan Ibn Saud, je za-

IZ AMERIŠKEGA KONGRESA

Ko se otvoril ameriški kongres, najamejmo veliko število fantov in mladeničev, ki tekmo sej prenasajo pismata in listine med senatorji in poslanci. Zgornja slika nam kaže podpredsednika Dawesa in senatne uslužbence, spodnja pa speakerja poslanske zbornice, Nicholasea Longwortha in uslužbenec v poslanski zbornici.

Smrt znanega amer. izdajatelja.

Frank A. Munsey, lastnik Suna in Telegrama, dveh uglednih newyorskih listov, je umrl v bolnici v New Yorku. — Bil je eden največjih časnikarskih podjetnikov dežele.

Včeraj zjutraj ob poledini je umri了解 Lenox Hill bolnici v New Yorku Frank A. Munsey, ena najbolj značilnih osebnosti na polju ameriškega žurnalizma, self-made man, ki je dosegel odlične uspehe na svojem polju. Izvršili so dve operaciji, da ga rešijo, a bilo je zmanj.

V časnikih krogih so ga imenovali "trgovca z listi". Nekaj je bil lastnik nič manj kot sedemnajstih različnih listov, a ob svoji smrti je imel le še dva. Več najstarejših newyorskih listov je izginilo vsegd delovanja Munseya, ker jih je spojil z drugimi.

Munsey je bil rojen dne 21. avgusta leta 1854 v Mersey, Maine. V zimi leta 1882 pa je prišel v New York, Seboj je prinesel kovček, poln rokopisov. Ob onem času je bil telegrafist, a v New Yorku založbo knjig. Vse njegovo premoženje je znašalo \$40. Najel je pisarno, kupil mizo ter par stolov in mesec pozneje je izšel tednik "Argosy", s slikami za dečke in dekle. To je bil težak boj, a Munsey je končno zmagal. Eden njegovih prvih sodelavcev je bil Horatio Alger mlajši.

Leta 1891 je ustanovil "Munsey Weekly". Prva leta so bila huda, in leta 1893 je imel Munsey \$100,000 dolga. S svojim tednikom pa je imel večji uspeh in krog čitalcev se je povečal od 40,000 na 700,000, kajti naročila so pričela prihajati iz cele dežele.

Pozneje je kupil razne liste, jih

Pakt med sovjetsko Rusijo in Turčijo.

Nova pogodba naj bi bila nekak odgovor na pogodbo, sklenjeno v Londonu. — V slučaju vojne bodo obdržali medsebojno neutralnost.

CARIGRAD, Turčija, 22. dec. Sovjetska Rusija in Turčija sta sklenili medsebojno pogodbo ter s tem odgovorili na določbe, katere vsebuje pogodba, sklenjena v Londonu.

Vlada je danes objavila besedilo te pogodbe. Podpisala sta jo prejšnji teden turški poslanik v Parizu ter ruski zunanjji minister Čicerin.

BERLIN, Nemčija, 22. dec. — Pogodba, ki je bila te dni sklenjena, med Rusijo in Turčijo, je v prvi vrsti naperjena preti anarhističnemu vplivu na Bližnjem Izaku.

V prvih določah strogo medsebojno neutralnost. Ako bo Rusija napadena, ne bo smela Turčija pomagati njenim sovražnikom, in obratno.

Razpust ulsterske policije.

BELFAST, Irska, 22. dec. — Razpust ulsterske posebne police, ki se mora izvršiti na temelju dogovora, sklenjenega v Londonu, se je pričel včeraj. Nad sedemsto posebnih policistov je bilo včeraj izplačanih v Belfastu. Dobili so plačo za dva meseca, januar in februar, soglasno z obljubo ulsterske vlade, s katero je bila končana stavka policistov, ki je pred krakim izbruhnila.

spojil z drugimi ali pa zopet prodal.

Tako je tudi kupil najstarejši newyorski list "The Globe", katerega je spojil s "Telegramom".

sedel Meko ter pristanišče na Rdečem morju, Džedah. Ibn Saud ni orožje nikake evropske sile ter se zavzema izključno le za arabske interese.

Kralj Ali je bil eden treh bratov, ki so vladali pod pokroviteljstvom Anglije.

Zapleten položaj na Japonskem.

Nastop Japonske v kitajskih homatijah je povzročil nadaljnje razburjenje. — Vse kaže, da bo oživljen bojkot v Sanghaju.

TOKIO, Japonska, 22. dec. — Porocila z Mukdena javljajo, da so čete generala Kuo, načelnika kitajske ljudske stranke, zasedle krajski Sunganfu, trideset milij se verozapadno od Mukdena, potem ko so porazile mandžurske vojne.

Včeraj so v Jangtušu načelniči zavzeli v Sanghaju. — Tukajšnji vladni uradniki pravijo, da ni Japonska zasedla Mukdena, temveč le ojačala svojo tamoznjo železniško stražo, do česar je upravičena na temelju mirovnega dogovora, ki je bil sklenjen v Portsmouth.

Kitajci pa zrejo povsem drugače na veliko gibanje čet. Kitajski dijaki v Tokio so vprorilili demonstracijo pred zunanjim uradom, kjer pa je nastopila policija ter jima prepričala vstop. Na sličen način so bili tudi prepričeni poskusi kitajskih dijakov, da udru v vojno ministristvo.

LONDON, Anglija, 22. dec. — General Li Čing Lin se uspešno vrnil napadom generala Fenza na Jangtušu fronti, — kot se poroča od tam.

Fenz je brez uspeha celih 24 ur obstreljeval postojanke svojega nasprotnika. Izvabe Fenza so bile zelo velike in njegova armada kaže znamenja razkroja.

PEKING, Kitajska, 22. dec. — Iz Fučova poročajo, da je eksplodirala v tamožnji visoki žoli, katere so ustanovili ameriški misjonarji, bomba. Ameriški predsednik visoke šole, William Beard, je ušel v zadnjem trenutku.

Policija v Pekingu straži metodični misjon ter slične druge naprave.

TOKIO, Japonska, 22. dec. — Zunanji urad je dobil včeraj prošnjo Japoncev in drugih inozemcev v Tiensinu, naj odpoše čete za varstvo inozemcev.

To je dovoljeno na temelju dočasnega pogodba, ki je bila sklenjena po zaključenju hokarske vstave, a treba je še čakati prošnje celine zborov.

Pristanišče Obaldia zaprto.

PANAMA, 21. decembra. — Panamska vlada je zaprla Puerto Obaldia za zunanjost trgovino. To je eno dveh atlantskih pristanišč, ki sta bila avgusta meseca otvorena za splošni promet.

Ruski proizvod pšenice.

WASHINGTON, D. C., 21. dec. — Tukajšnji ruski informacijski urad je objavil izjavo, v kateri se glasi, da se ceni letoski proizvod pšenice na 646.000.000 bušljiev. Za izvoz preostajata dva milijona bušljiev vseh žitnih vrst, vključno izvoz, ki je že zaključen.

Kruh je treba peči podnevi.

SIDNEY, Avstralija, 22. dec. — Delavska vlada Novega Južnega Walesa je uveljavila postavo, s katero se prepoveduje pečenje kruha ponosni Kruh je treba peči od sedaj naprej od šestih zjutraj pa do šestih zvečer.

PREMOGOVNI BARONI NOČEJO ODNEHATI

Antracitni baroni so odklonili soudeležbo pri konferenci. — Voditelj premogarjev je sprejel povabilo županov. — Čimbolj popustljiv je Lewis, tem bolj nesramni postajajo izkorisčevalci.

SCRANTON, Pa., 22. decembra. — Lastniki antracitnih premogovnikov so se branili sprejeti novo povabilo na pogajanja z zastopniki premogarjev, potem ko je voditelj stavke sprejel povabilo županov iz antracitnega okraja, naj se sestane z zastopniki lastnikov antracitnih rorov.

John L. Lewis, predsednik United Mine Workers of America, je iz Philadelphia brzojavil županu Durkanu v Scranton, predsedniku komiteja županov iz antracitnega okraja, da bodo zastopniki delavcev zbrani v njegovem uradu danes ob treh popoldne, da stopijo v pogajanja z delodajalcem. Premogovni baroni pa so takoj po sprejemu prvega povabilila izjavili potom svojega zastopnika majorja Ingresa, da je nemogoče misliti na skupno konferenco toliko časa, dokler bodo vztrajali premogarji pri tem, da sprejmejo le načrt governerja Pinchota kot temelj novih pogajanj.

Zupan Durkan iz Scrantona je krog polnoči brzojavno obvestil Lewisa, da bi bilo brezuspešno priti v Scranton, ker so delodajalci odklonili vsako nadaljnjo konferenco.

Ker so premogovni baroni dosedaj trdrovratno vztrajali na svojem prvotnem stališču, ki je dovedlo do stavke, more pomenjati njih akcijo le to, da se nočeo spustiti v nikaka nadaljnja pogajanja, razven če bi imela slednja za temelj njih lastne pogoje.

Konferenca bi se morala vršiti že včeraj, a je bila preklicana, ker niso delodajalci sprejeli zahteve Lewisa, naj bo načrt Pinchota temelj novih pogajanj. Lewis je izjavil, da noče razmišljati o kakem drugem načrtu za uravnavo stavke. Komitej županov je poslal nato nadaljnja povabilila, ki so bila istotako sprejeta od zastopnikov premogarjev, a odločno zavrnjena od delodajalcev, ki so zopet pokazali svoj trdnih sklep, da je napočila odločilna ura, ko bodo ali zdobili premgarsko unijo ali pa prisili delavce, da se vrnejo na delo pod pogoji, kot jih bodo oni diktirali.

Daljši delavni čas.

LONDON, Anglija, 22. dec. — Sunday Times pravi v svojem tedenskem pregledu glede trgovine, da je opaziti dobra znamena za oživljjanje premogovne industrije. Domneva se, da je dosegla vladna podpora svoj višek, da je pohtal premog cenejši in da vlažna vsled tega večje povpraševanje po njem.

Pričakuje se, da bo premogovna komisija konec januarja predložila svoja priporočila. Komisija bo najprej pripravila podaljšanje delavnih ur.

